

A Fővárosi Ítéltábla az SBGK Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző ügyvéd: dr. Bajkai István) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a Dávid Társas Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Dávid Zsófia) által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen sajtóhelyreigazítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. január 10. napján kelt 19.P.24.291/2017/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 5 napon belül a ...hu internetes hírportálon a 2017. november 2. napján megjelentetett „... bizalmasai kereshetnek a megbírságolt tendereken” című cikk címe alatt mindaddig, amíg az írás olvasható, de legalább 30 napig, tegye közzé az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás: Hírportálunkon a 2017. november 2. napján megjelent »... bizalmasai kereshetnek a megbírságolt tendereken« című cikkben valótlanul állítottuk, hogy felperes neve működött közre az ... Központ azon hat, nagy értékű közbeszerzési eljárásban, amelyek közül öt esetben a Közbeszerzési Döntőbizottság bírságot szabott ki.”

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi a felperest és a ... Kft.-t (...), hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessenek meg személyenként 42.000-42.000 (negyvenkétezer-negyvenkétezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

A felek első- és másodfokú költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes a közbeszerzési tanácsadással foglalkozó Zrt. vezérigazgatója. Az alperes szerkesztésében megjelenő ...hu hírportálon 2017. november 2-án „... bizalmasai kereshetnek a megbírságolt tendereken” címmel jelent meg írás. A cikk azt a kérdést járja körül, hogy ki lehet a felelős azért, hogy az egészségügyi beszerzések racionalizálására és költségeinek csökkentésére létrehozott ... Központ (...) négy év alatt számos közbeszerzési eljárást bukott kell, ez idő alatt 100 millió forintnyi büntetést gyűjtött össze. Furcsának tartja, hogy a Központ külsős beszerzésekre tanácsadókat alkalmaz. A cikkben szerepelt, hogy „úgy tudjuk, a trendek mögött legalább két személy aktív közreműködése sejthető. Az egyik felperes neve ügyvéd, aki igen jó viszonyt ápol ...sal a miniszterelnökséget vezető miniszterrel, egyesek szerint „üzletelt” is vele. Az ... külsős közbeszerzési tanácsadója. „Hatékony” működését jól mutatja, hogy a kiírt hat nagy értékű ... közbeszerzésből öt esetben szabott ki bírságot a KDB.”

A felperes helyreigazítási kérelemmel fordult az alpereshez, melyben foglaltak szerint, kérte közzétenni, hogy „A www....hu portálon 2017. november 2. napján 13 óra 38 perckor megjelentetett »... bizalmasai kereshetnek a megbírságolt tendereken« című cikkben valótlanul és a bárki által ingyenesen elérhető adatokkal ellentétes állítottuk, hogy az ... Központtal közbeszerzési tevékenység vonatkozásában szerződéses kapcsolatban álló ... Zrt. vezetője, felperes neve, ügyvédként tevékenykedik, továbbá valótlanul állítottuk, hogy a cikkben felsorolt közbeszerzési eljárásokban felperes neve, illetőleg a cikkből azonosítható, általa képviselt fenti társaság a cikkben jelzett közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatban bármiféle munkát végzett, és ezen tevékenység közvetlen kapcsolatban lenne a Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottsága által kiszabott jelentős mértékű bírságokkal. Valótlanul állítottuk továbbá, hogy felperes neve ...sal „üzletelt.”

A kérelemben foglaltakat az alperes nem teljesítette, ezért a felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az alábbi helyreigazító közlemény közzétételére. „A www....hu hírportálon 2017. november 2. napján 13 óra 38 perckor megjelentetett »... bizalmasai kereshetnek a megbírságolt tendereken« című cikkben azt a valótlan tényállítást tettük, hogy felperes neve működött közre az ... Központ azon hat nagy értékű közbeszerzési eljárásában, amelyek közül öt kapcsán Közbeszerzési Döntőbizottság bírságot szabott ki. Valótlanul állítottuk továbbá azt, hogy felperes neve ügyvédként tevékenykedik. A valóság ezzel szemben az, hogy sem felperes neve, sem az általa képviselt cég nem működött közre, nem vett részt az ... Központ egyik olyan közbeszerzési eljárásának az előkészítésében, vagy lebonyolításában sem, amellyel kapcsolatban jogorvoslati eljárás lefolytatására került volna sor, így különösen, amelyek vonatkozásában a cikkben említett jelentős mértékű bírság került volna kiszabásra.”

Hivatkozott arra, hogy ügyvédként nem tevékenykedik, a közbeszerzési tanácsadással foglalkozó ... Zrt. vezérigazgatójaként. Ennek a cégnek nem egy személyben a külsős közbeszerzési tanácsadója. Álláspontja szerint az alperes azt a valós tény, hogy az általa képviselt cég közreműködik az ... egyes közbeszerzési eljárásaiban, valamint hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság több esetben nagy összegű bírságot szabott ki, abban a hamis színben tüntette fel, hogy a KDB a hozzá, illetve az általa képviselt cégekhez köthető közbeszerzési eljárásokban szabott ki bírságot.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsősorban arra hivatkozott, hogy a pert megelőző kérelmében a felperes a keresetben érvényesített közleménytől eltérő szövegű helyreigazítás közzétételét kérte. Azt nem vitatta, hogy a felperes nem ügyvéd, ugyanakkor álláspontja szerint ez a kifogásolt közlés a felperes megítélése szempontjából közömbös. A cikk nem állítja, hogy a felperes közreműködött volna az ... tenderekben, ahogyan azt sem, hogy az előkészítésében vagy lebonyolításában részt vett. Az írás lényege az, hogy a véleményalkotás szintjén összefüggésbe hozható a felperes a bírságolásra végződő tenderekkel. Azt ugyanis a felperes sem vitatta, hogy az általa vezetett cég közbeszerzési tanácsadói megbízásban állt, és jelenleg is áll, az ...-val. Ez a tény önmagában lehetővé teszi az alperes számára a kifogásolt vélemény megfogalmazását. Az ... nem tette közzé a szerződések szövegét, ezért nem tudható, hogy a felperes által vezetett és tulajdonolt Zrt. milyen konkrét közbeszerzési eljárások tekintetében látta el a tanácsadói feladatait. Hivatkozott arra is, hogy a Miniszterelnökség a cikkben hivatkozott közbeszerzési eljárások mindegyikében jogszabályi rendelkezés alapján működött közre és e körben jogszabályi feladata a közbeszerzési eljárások összefüggésében a szabályosság, jogszerűség előzetes és folyamatos biztosítása, monitorozása. Ugyanakkor az ... Zrt. a Miniszterelnökséggel is szerződéses kapcsolatban áll. A cikk kifejezetten utal arra, hogy a bírságolással végződő közbeszerzési eljárásokat, a kiírásokat előzetesen a Miniszterelnökség hagyta jóvá. Hivatkozott a felperesi cég és a Miniszterelnökség között létrejött szerződésekre. A nyilvános adatokból az is megállapítható, hogy 2016-ban és 2017-

ben a Miniszterelnökség kizárólag a felperesi Zrt.-vel, illetve a vele konzorciumi tagságban pályázó ügyvédi irodával állt olyan közbeszerzési tanácsadási szerződéses jogviszonyban, amelynek megbízottjaként a Miniszterelnökséget, a közbeszerzések központi ellenőrzéséhez kapcsolódó feladatainak teljesítésében segítette.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

Ismertette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 342. § (1) és (2) bekezdését, a Pp. 343. § (1) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.), valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1), (2) és (3) bekezdését, 10. §-át 12. § (1) és (2) bekezdését, Magyarország Alaptörvényének IX. cikkét, a helyreigazítási igény tartalmi vizsgálatának legfőbb szempontjait összefoglaló Legfelsőbb Bíróság PK 12., 13., 14. és 15. számú állásfoglalásait. Az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.), 7/2014 (III. 7.), 3/2014 (IV. 18) AB határozatokat.

Megállapította, hogy a pert megelőző eljárásban előterjesztett felperesi igény és a keresetlevélben érvényesített közlemény eltér egymástól, azonban ez az eltérés nem olyan jelentős mértékű, ami miatt a felperes keresete nem vizsgálható. Érdemben úgy foglalt állást, hogy a cikk lényege a „hatékony működés” megítélése, azaz olyan véleménynyilvánítás, amellyel szemben helyreigazításnak nincs helye. Nincs olyan tartalma a cikknek, miszerint a felperes működött közre az ... Központ azon közbeszerzési eljárásaiban, amelyek közül öt esetben a Közbeszerzési Döntőbizottság bírságot szabott ki. Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a „hatékony működés” tágabb fogalom, mint a „közreműködés.” A cikk megfogalmazásából az átlag olvasó számára is egyértelműen az derül ki, hogy a cikkírónak az a véleménye, hogy nem volt hatékony a működés. A felperes érintettsége az ... Zrt. révén, a Miniszterelnökségen keresztül, az okiratok alapján véleményként megfogalmazható. Megállapítható az is az iratokból, hogy a közel száz milliós bírság kiszabásával végződő tenderek esetében a Miniszterelnökségnek kellett előzetesen engedélyezni jogi és közbeszerzési szempontból a pályázatokat. Ezen tevékenységben működött közre a felperes által vezetett cég. Mindezek alapján az alperes a tényekből okszerű következtetést vont le, és fogalmazta meg véleményét.

Azzal kapcsolatosan, hogy a felperes ténylegesen ügyvédként nem tevékenykedik, az elsőfokú bíróság a PK 12. számú állásfoglalásra figyelemmel a teljes cikknek ezen sérelmezett részlethez való viszonyát is értékelve úgy foglalt állást, hogy az alperesi tévedés közömbös és lényegtelen. A felperes személyének megítélését nem befolyásolja, hogy ténylegesen ügyvédként tevékenykedik-e.

A felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a perköltség viselésére.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg és a keresetnek adjon helyt, és az alperest kötelezze a perköltség viselésére. Hivatkozott az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (Ütv.) és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) vonatkozó rendelkezéseire, miszerint nem végezhet személyes közreműködéssel vagy korlátlan anyagi felelősséggel járó vállalkozói tevékenységet. Ha ügyvédként vezetné a Zrt.-t az ügyvédi kamara összeférhetetlenségi eljárást kezdeményezhetne vele szemben, továbbá a zugírászat bűncselekményével és vádolható lenne.

A perbeli sajtóközlemény tényként állította, hogy az ... külsős közbeszerzési tanácsadója. Ennek cáfolatául hivatkozott a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény és a 14/2016. (V. 25) MvM rendelet rendelkezéseire, melyek szerint nem minősül ilyennek. A Központ részére nem végez közbeszerzési eljárások lefolytatásával vagy tervezésével kapcsolatos tanácsadást, ilyen eljárásokat

nem készít elő, és nem folytatott le illet az ajánlatkérő nevében és javára. Azt nem vitatta, hogy az általa vezetett Zrt. nyújtott közbeszerzési szaktanácsadói szolgáltatást az ... részére, azonban a felperes, mint természetes személy ezzel a tevékenységgel nem azonosítható. Hangsúlyozta, hogy a perbeli írás nem a Miniszterelnökség és az ... Zrt. között létrejött jogviszony kapcsán, hanem a felperes és az ... között létrejött közbeszerzési tanácsadási jogviszony alapulvételével fogalmazta meg azt a közlést, hogy közreműködött olyan közbeszerzési eljárások lefolytatásában, amelyek miatt a Központnak bírságot kellett utóbb fizetnie. A perbeli cikk ugyanis nem említi, sem az ... Zrt.-t, sem pedig a Miniszterelnökséget, sem pedig azt a szerződéses viszonyt, amely közöttük fennáll. A sajtóközleményben nem azon van a hangsúly, hogy a felperes vagy a cége milyen ellenőrzési tevékenységet fejtett ki a Miniszterelnökség megbízásából, hanem azt helyezte előtérbe, hogy az ... hat közbeszerzési eljárásából öt esetben került sor a bírság kiszabására, mely közbeszerzési eljárások kapcsán személye úgy merült fel, mint az ... külsős közbeszerzési tanácsadója.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hivatkozott arra, hogy a cikk az ... Zrt. nevét nem tartalmazza, a tenderek mögött feltételezhetően megjelenő személyek körét vizsgálja. A felperes által vezetett Zrt. mind az ... tendereivel, mind a Miniszterelnökséggel összefüggésbe hozható. Ez utóbbi kizárólag a felperesi céggel áll olyan szerződéses viszonyban, melynek része a közbeszerzések ellenőrzése.

Változatlanul fenntartotta, hogy a felperes ügyvédi működésére vonatkozó tévedés lényegtelen pontatlanság. A fellebbezésben hivatkozott ügyvédi összeférhetetlenség vagy jogszabályok megsértésének lehetősége a cikkből nem olvasható ki. A közbeszerzések körében pedig ügyvéd részére a tanácsadási tevékenység sincs korlátozva.

A felperest személyében a cikk nem tünteti fel közreműködőnek, mindössze a véleményalkotás szintjén hozza összefüggésbe az említett közbeszerzésekkel. A rendelkezésre álló adatok alapján felelőssége felvethető a közel 100 millió forintos bírság kiszabásával.

A felperes fellebbezése részben megalapozott.

A felperes az alperesi írás két közlését sérelmezte, melyek közül a felperes ügyvédi minőségével kapcsolatos elsőfokú bírósági döntést a másodfokú bíróság is osztotta. Egyetértett azzal, hogy a perbeli írás mondanivalója szempontjából az a körülmény, miszerint a felperest tévesen ügyvédként tüntetik föl olyan, a felperes megítélése szempontjából lényegtelen pontatlanság, ami helyreigazítást a PK 12. számú állásfoglalásban kifejtettekre tekintettel az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján nem indokol.

A felperes fellebbezésében kifejezett hangsúlyt fektetett ezen kérdésre, számos indokot felhozva. Ezek azonban elsősorban akkor bírnának perdöntő jelentőséggel, amennyiben a felperes ténylegesen ügyvéd volna. Csak ebben az esetben érinthetnének olyan hátrányokkal járó igaztalan kritikák a cikkel kapcsolatosan, amelyeket fellebbezésében felsorolt. Mivel az ügyvédként történt megjelölés önmagában számára nem jár hátrányos megítéléssel, ezért e körben helyreigazítás nem kérhető.

Az alperesi írás másik sérelmezett közlése, miszerint a bírsággal végződő eljárásokban a felperes bármiféle munkát végzett (pert megelőző kérelem), a felperes működött közre az ... azon hat eljárásában, amely közül öt esetében bírságot szabtak ki (kereseti kérelem), a másodfokú bíróság megítélése szerint olyan valótlan állítás, amely tekintetében a felperes kereseti kérelme alapos.

E körben elsődlegesen azt rögzíti a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes kereseti kérelme csupán megfogalmazásában tér el a sajtószervezhez eljuttatott kérelemben sérelmezettektől, ezért a kereset érdemi tárgyalásának nem volt akadálya.

Nem értett egyet azonban azzal az elsőfokú érveléssel, hogy e körben az alperes mindössze véleményt fogalmazott meg. A PK 12. számú állásfoglalás szerint ugyanis a sajtó-helyreigazítás iránti igény elbírálásánál a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.

Az alperesi cikk első részének mondanivalója az, hogy egy kiemelt, központi állami intézményt sorra bírságol a Közbeszerzési Döntőbizottság, ami az állampolgároknak jelentős költséggel jár. Véleménye szerint, ezen intézmény vezetőinek felelősségre vonása, azért marad el, mert akik a kiírásokat jóváhagyták valószínűleg a Miniszterelnökség egyes embereivel összejátszva jártak el. Ezen témával csak részleges összefüggést mutató része a cikknek az, hogy furcsállja, miért alkalmaz külsős tanácsadót ez a szervezet és tőle miért nem váltak meg. Ezen külsős tanácsadóként azonosítja a felperest, akinek a működése során került sor a hat közbeszerzés közül öt esetében bírságolásra.

Az elsőfokú bíróság ennek a közleménynek a megítélése során számos olyan körülményt vett figyelembe, amelyre vonatkozóan a cikk semmiféle információt nem tartalmaz. Nem részletezi, hogy a felperes személye milyen oknál fogva tekinthető egyedül az ... külsős közbeszerzési tanácsadójának. Természetesen nem kizárt, hogy egy közlés alapját képező bizonyítékok a per során kerüljenek bemutatásra. Erre azonban csak akkor van lehetőség, ha magából a cikkből a sérelmezett közléssel összefüggő valamilyen logikai lánc kiderül, mert annak egyes elemei képezhetik bizonyítás tárgyát. A perbeli esetben a cikk nem tesz említést arról, hogy az ...-val a felperes által vezetett ... Zrt. közbeszerzői szolgáltató szerződést kötött. Nem számol be arról sem, hogy ezen cég a közbeszerzési kiírásokat jóváhagyó Miniszterelnökséggel is szerződéses kapcsolatban áll. Ennek hiányában pedig a sérelmezett közlés nem tekinthető valós ténybeli alapokból levont okszerű következtetésnek, mert az olvasó, az alapul fekvő tények legalább utalásszerű megjelölésének hiányában, nincs abban a helyzetben, hogy felismerhesse milyen ténybeli alapból levont következtetést tártak elé.

A cikk a felperes személyére vonatkozóan aktív közreműködést állít, a bírságolással érintett közbeszerzésekkel összefüggésben „hatékony” működéséről szól. Az kétségtelen, hogy a felperes tevékenységének hatékonyságára vonatkozóan az alperes véleményt fogalmazott meg, a felperes azonban nem is ezt, hanem azt sérelmezte, hogy közreműködését, tevékenység végzését állították ezen közbeszerzésekkel összefüggésben.

Azt a per során az alperes sem vitatta, hogy nem csupán a felperes, hanem több más - a felperesi fellebbezés szerint további hét - gazdasági szervezetnek volt/van az ... Zrt.-hez hasonló szerződése az ...-val. Ilyen körülmények között pedig még csak logikai következtetés útján sem támasztható alá az, hogy a bírságolással végződő közbeszerzésekben egyértelműen a felperes vagy a cége működött közre.

Az a perben előadott és nem vitatott tény, hogy a Miniszterelnökség az ... Kft.-t is magában foglaló konzorciummal kötött, kizárólagosan olyan közbeszerzési tanácsadási szerződést, amely alapján a megbízott a megbízót a közbeszerzések központi ellenőrzéséhez kapcsolódó feladatainak teljesítésében segíti. Ez a perbeli írás szempontjából olyan távoli összefüggés, amelyre a perbeli közlés nem alapítható jogszerűen, mert erre vonatkozóan a cikk még csak utalást sem tett. A Miniszterelnökséget a cikk első részében - amelyben a felperes nem volt érintett, - csupán abból a szempontból nevezte meg, hogy egyes emberei az ...-val összejátszhattak. Ennek az információnak nincs köze a felperes közreműködésével, az ...-val kötött szerződés alapján létrejött azon közbeszerzési eljárásokhoz, amelyek bírságolással végződtek.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperest a rendelkező rész szerint kötelezte helyreigazító közlemény közzétételére.

A felek pernyertességének arányát egyenlő mértékűnek ítélte, ezért a Pp. 239. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján úgy határozott, hogy a perben felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

Erre az arányra tekintettel döntött a le nem rótt együttes kereseti és fellebbezési illeték viseléséről is, figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésére.

Budapest, 2018. április 18.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.
bíró